Lietas arhīva Nr. CA-0089-20/10
ECLI:LV:ZAT:2020:0103.C73490418.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē 2020.gada 3.janvārī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Svetlana Maršāne
tiesnese Inese Belicka un tiesnese Inese Skudra
ar tiesas sēdes sekretāri Inesi Boži,
piedaloties apelācijas sūdzības iesniedzēja prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK pārstāvim /pers. A/ un atbildētājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums B/ /amats/ /pers. B/,
izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē civillietu Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums B/ par 2016.gada 13.maija cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 28.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Projektēšanas birojs /Nosaukums A/ IK 2018.gada 13.septembrī cēla Zemgales rajona tiesā prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk SIA) /Nosaukums B/ par 2016.gada 13.maija cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1., 1415.pantu lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu 2016.gada 13.maija cesijas līgumu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Kurzemes apgabaltiesas 2009.gada 5.marta spriedumu no Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK par labu SIA /Nosaukums C/ piedzīts parāds 11280 Ls un tiesas izdevumi 824,46 Ls.

[1.2] 2010.gada 13.novembrī pasludināts SIA /Nosaukums C/ maksātnespējas process.

2016.gada 10.maijā notika MSIA /Nosaukums C/ kreditoru noslēguma sapulce, kurā tika nolemts apstiprināt cedēt prasījumu ar visiem blakus prasījumiem pret IK /Nosaukums A/ un īpašnieku /pers. C/ par cenu 150 EUR SIA /Nosaukums D/. Administratoram bija zināms, ka Projektēšanas birojs /Nosaukums A/ IK normāli darbojās un tam ir naudas līdzekļi bankas kontā, tomēr tas nav atspoguļots kreditoru sapulces protokolā. Izsole netika izsludināta. Administrators maldināja kreditorus.

Prasītāja bankas konts 2010.gadā tika bloķēts, kontā palika uzņēmuma ievērojami naudas līdzekļi.

Tajā pašā datumā, 2016.gada 10.maijā, MSIA /Nosaukums C/ administrators ar Līgumu Nr./numurs/ minētās prasības tiesības pret prasītāju cedēja jau citai kompānijai SIA /Nosaukums E/.

2016.gada 13.maijā SIA /Nosaukums E/ nepamatoti iegūtās prasījuma tiesības cedējusi atbildētājai SIA /Nosaukums B/, kurai bija zināms par prasītāja naudu bankas kontā.

Visi minētie prettiesiskie darījumi tika noslēgti 3 dienu laikā.

2017.gada 17.februārī zvērināts tiesu izpildītājs K.Dūrītis pārskaitīja atbildētājam no prasītāja konta 2961,13 EUR. Minētie naudas līdzekļi prasītāja kontā bija jau no 2010.gada.

[1.3] 2007.gada 1.augustā Projektēšanas birojs /Nosaukums A/ IK ar MSIA /Nosaukums C/ noslēdza Līgumu Nr./numurs/ (turpmāk arī Līgums), saskaņā ar kuru MSIA /Nosaukums C/ uzdeva un prasītājs apņēmās izstrādāt Tehnisko projektu objektam /adrese/, kas piederēja MSIA /Nosaukums C/. Līgums stājās spēkā ar tā parakstīšanas brīdi (Līguma 2.1.apakšpunkts) un prasītājs nekavējoties uzsāka darbību pie tehniskā projekta dokumentācijas izstrādes minētajam objektam.

Prasītājs saņēma no MSIA /Nosaukums C/ avansu 11280 Ls apmērā (Līguma 3.1.1.apakšpunkts).

Prasītājs uzsāka veikt nepieciešamos darbus bez „ģenplāna" un citiem dokumentiem. Saskaņā ar Līguma nosacījumiem tas bija MSIA /Nosaukums C/ pienākums.

Prasītājs projekta izstrādei iztērēja vairāk naudas līdzekļus kā MSIA /Nosaukums C/ iemaksājusi Līguma avansa iemaksājumā par summu 1249,18 Ls.

2008.gada 23.maijā MSIA /Nosaukums C/ faktiski maldināja prasītāju un prasīja parakstīt vienu dokumentu, tika parakstīta Vienošanās Nr./numurs/ (turpmāk arī Vienošanās), kas pēc satura ir tikai MSIA /Nosaukums C/ lūgums, vai vispār nodomu akts.

MSIA /Nosaukums C/ nav izpildījusi Līguma 6.1.punkta nosacījumus un nav sniegusi visu nepieciešamo informāciju projekta dokumentācijas izstrādei.

Bez tam, prasītājs veica darbus MSIA /Nosaukums C/ objektā. Rezultātā visi uzlabojumi ir neatdalāmi no paša objekta un palika MSIA /Nosaukums C/ rīcībā.

Tomēr visi prasītāja prasījumi un sūdzības pret SIA /Nosaukums C/ tika nepamatoti noraidīti.

[1.4] Atbildētāja SIA /Nosaukums B/, noslēdzot 2016.gada 13.maijā cesijas līgumu un iegūstot prasījuma tiesības, darbojās pretēji Civillikuma 1.panta noteikumiem, piešķirtās tiesības izlietoja un pienākumus nepildīja pēc labas ticības.

Atbildētāja, atbilstoši Civillikuma 1415.pantam, noslēdzot Cesijas līgumu, ar kuru sev par labu atsavināja prasījumus pret prasītāju, veica nepieklājīgu darbību, kura bija pretēja labiem tikumiem – ieguva savā labā prasījumus, lai gan to tāds darījuma priekšmets nevar būt par darījuma priekšmetu.

Cesijas līguma izmantošana savtīgu mērķu sasniegšanai ir pretēja labiem tikumiem, kas izriet no Civillikuma 1. un 1415.panta (lietas 4.-6., 23.-24.lapa).

[2] Atbildētāja SIA /Nosaukums B/ iesniedza rakstveida paskaidrojumu par celto prasību, kurā norāda, ka Projektēšanas biroja /Nosaukums A/

IK prasība ir pilnībā nepamatota un noraidāma (lietas 42.-43.lapa).

[3] Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 28.marta spriedumu noraidīta pilnībā Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK prasība pret SIA /Nosaukums B/ par 2016.gada 13.maija cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Atsaucoties uz Civillikuma 1., 1412., 1415., 1793., 1798., 1801., 1805., 1810.pantu, spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 105.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā no 2015.gada 23.decembra līdz 2017.gada 5.janvārim), administrators var cedēt parādnieka prasījumus pret trešajām personām, ja parāda piedziņa varētu būt apgrūtināta vai ilgstoša.

[3.2] No lietas materiāliem pievienotā MSIA /Nosaukums C/ 2016.gada 10.maija noslēguma kreditoru sapulces protokola izraksta (lietas 28.lapa) redzams, ka tika nolemts apstiprināt un cedēt prasījumu ar visiem blakus prasījumiem pret prasītāju un īpašnieku /pers. C/ par cenu 150 EUR SIA /Nosaukums D/.

[3.3] No atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka SIA /Nosaukums D/ ir mainījusi firmas nosaukumu uz SIA /Nosaukums E/. Minēto faktu prasītājs nav apstrīdējis.

[3.4] No lietas materiāliem pievienotā cesijas līguma Nr./numurs/ (lietas 29.-30.lapa) redzams, ka 2016.gada 10.maijā MSIA /Nosaukums C/ administrators cedējis SIA /Nosaukums E/ prasījuma tiesības pret Projektēšanas biroju /Nosaukums A/ IK. No dokumentu nodošanas – pieņemšanas akta (lietas 33.lapa) redzams, ka cesionāram nodots Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2009.gada 5.marta spriedums un izpildu raksts lietā Nr.C19043508.

[3.5] Prasītāja norādītajam apstāklim, ka 2016.gada 10.maijā notika MSIA /Nosaukums C/ kreditoru noslēguma sapulce, kurā tika nolemts apstiprināt cedēt prasījumu ar visiem blakus prasījumiem pret prasītāju un īpašnieku /pers. C/ par cenu 150 EUR SIA /Nosaukums D/ un, ka tajā pašā datumā MSIA /Nosaukums C/ administrators ar līgumu Nr./numurs/ minētās prasības tiesības pret prasītāju cedēja jau citai kompānijai SIA /Nosaukums E/ nav vērā ņemams, jo no atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka SIA /Nosaukums D/ ir mainījusi firmas nosaukumu uz SIA /Nosaukums E/. Minēto faktu prasītājs nav apstrīdējis. Veicot ieskatu publiski pieejamos reģistros, tiesa arī konstatēja, ka SIA /Nosaukums D/ bija SIA /Nosaukums E/ iepriekšējais nosaukums.

[3.6] No lietas materiāliem pievienotā cesijas līguma Nr./numurs/ (lietas 31.-32.lapa) redzams, ka 2016.gada 13.maijā SIA /Nosaukums E/ cedējusi SIA /Nosaukums B/ prasījuma tiesības pret Projektēšanas biroju /Nosaukums A/ IK. No dokumentu nodošanas – pieņemšanas akta (lietas 34.lapa) redzams, ka cesionāram nodots Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2009.gada 5.marta spriedums un izpildu raksts lietā Nr.C19043508.

[3.7] Kā redzams no prasības, prasītājs to ir pamatojis ar Civillikuma 1. un 1415. pantu, norādot, ka atbildētāja un SIA /Nosaukums E/, noslēdzot cesijas līgumu, ir rīkojušies pretēji labai ticībai, ar mērķi apiet likumu.

Ne lietas materiālos, ne arī tiesas sēdē nav gūti pierādījumi par to, ka atbildētājs un SIA /Nosaukums E/, noslēdzot cesijas līgumu, būtu rīkojušies pretēji labas ticības principam, vai cesijas līgums būtu noslēgts pretlikumīgi vai ar mērķi apiet spēkā esošus likumus.

[3.8] Ne no prasības pieteikumā, ne tiesas sēdē prasītāja minētā neizriet, ka SIA /Nosaukums E/ aizstāšana kaut kādā mērā aizskartu prasītāja kā parādnieka tiesības. Turklāt Kurzemes apgabaltiesa 2016.gada 31.augustā jau ir vērtējusi, lai gan tikai civilprocesuālā aspektā, cesijas pieļaujamību un tiesiskumu (sk. lietas 15.lapu).

Tiesai šīs lietas ietvaros, atbilstoši prasības priekšmeta robežām, nav tiesību vērtēt ne MSIA /Nosaukums C/ administratora rīcību MSIA /Nosaukums C/ maksātnespējas procesā un administratora noslēgtā cesijas līguma ar SIA /Nosaukums E/ tiesiskumu, ne arī prasītāja parāda pret MSIA /Nosaukums C/ un tagad pret SIA /Nosaukums B/ esību un izveidošanās tiesiskumu.

[3.9] Līdz ar to prasītāja prasība par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu nav pamatota un ir noraidāma (lietas 59.-63.lapa).

[4] Prasītājs Projektēšanas birojs /Nosaukums A/ IK iesniedza apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 28.marta spriedumu, kurā lūdz Zemgales apgabaltiesu apmierināt prasību pilnā apjomā un piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam tiesas izdevumus.

[4.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa vispār neizskatīja prasītāja prasījumus un prasību pēc būtības.

[4.2] /pers. B/ no 2015.gada līdz 2016.gadam strādāja par administratora /pers. D/ palīgu, viņš ir SIA /Nosaukums B/ /amats/. Nepamatotas un prettiesiskas cesijas līguma noslēgšanas rezultātā SIA /Nosaukums B/ ir galīgais labuma ieguvējs.

[4.3] Lietā ir Citadele bankas kredīta paziņojuma kopija par to, ka zvērināts tiesu izpildītājs K.Dūrītis pārskaitīja atbildētājam no prasītāja konta 2961,13 EUR. Konts tika bloķēts jau 2010.gadā un minētā naudas summa bija kontā jau no tā laika.

[4.4] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 13.jūnija lēmumā tika norādīti divi dažādi datumi noslēguma kreditoru sapulcei 2016.gada 10.maijs un 2016.gada 16.maijs. Tas arī ir ļoti šaubīgi.

[4.5] Šo prettiesisko darbību rezultātā ir radīts būtisks zaudējums ar likumu aizsargātajām personām – Valsts ieņēmumu dienestam (budžetam) un prasītājai. Valsts ieņēmumu dienests bija vienīgais MSIA /Nosaukums C/ kreditors.

[4.6] Tiesa nav ņēmusi vērā judikatūru: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 23.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-35/2008, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2015.gada 10.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-267/2015; Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 24.janvāra lēmumu lietā Nr.SPC-8/2019. Tiesai bija jāapsver vai lietā esošie pierādījumi apliecina prasījuma cesijas tiesiskumu. Tikai ar pirkuma cenas samaksu trešā persona iegūst cesionāra tiesības. Atbildētāja nevar pierādīt, ka pirkuma cena par cesiju tika samaksāta (lietas 67.-68.lapa).

[5] Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK pārstāvis /pers. A/ uzturēja apelācijas sūdzību un prasību uz tajās norādītajiem pamatiem, sniedza prasībai un apelācijas sūdzībai analogus paskaidrojumus.

[6] Atbildētājas SIA /Nosaukums B/ pārstāvis /pers. B/ apelācijas sūdzību un prasību neatzina, sniedza pirmās instances tiesā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem analogus paskaidrojumus.

Motīvu daļa

[7] Zemgales apgabaltiesa, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK apelācijas sūdzība un prasība nav pamatotas, prasība ir noraidāma pilnīgi.

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

[9] No prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK apelācijas sūdzības izriet, ka Zemgales rajona tiesas 2019.gada 28.marta spriedums tiek

pārsūdzēts pilnā apjomā.

[10] Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā noteikts, ka, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesa ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi pierādījumus lietā un novērtējusi tos atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta noteikumiem. Zemgales rajona tiesas 2019.gada 28.marta spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Zemgales apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem atzīst, ka Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

[11] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK apelācijas sūdzība nav pamatota.

[12] Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Civilprocesa likuma 426.panta otrā daļa noteic, ka apelācijas instance izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama.

[13] Pirmās instances tiesa pamatoti spriedumā norādīja, ka tiesai celtās prasības ietvaros nav tiesiska pamata vērtēt MSIA /Nosaukums C/ administratora rīcību MSIA /Nosaukums C/ maksātnespējas procesā un administratora noslēgtā cesijas līguma ar SIA /Nosaukums E/ tiesiskumu. Tiesai nav arī pamata vērtēt prasītāja parāda pret MSIA /Nosaukums C/ (tagad pret SIA /Nosaukums B/) esību un izveidošanās tiesiskumu, jo Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2009.gada 5.marta spriedums civillietā Nr.C19043508, ar kuru no Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK par labu SIA /Nosaukums C/ piedzīts parāds 11280 Ls un tiesas izdevumi 824,46 Ls, stājies likumīgā spēkā 2009.gada 22.septembrī.

[14] Apelators nav pamatojis apgalvojumu, ka ar 2016.gada 13.maija cesijas līguma noslēgšanu prasītājam ir radīts būtisks zaudējums.

[15] Gadījumā, ja, noslēdzot 2016.gada 10.maijā cesijas līgumu Nr./numurs/, ar kuru SIA /Nosaukums C/ prasījuma tiesības pret Projektēšanas biroju /Nosaukums A/ IK cedētas SIA /Nosaukums E/, ir nodarīti zaudējumi kreditoram Valsts ieņēmumu dienestam, jautājums par MSIA /Nosaukums C/ maksātnespējas procesa administratora atbildību risināms atbilstoši Maksātnespējas likuma 29.-31.pantam.

[16] Apelators, apgalvojot, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā apelācijas sūdzībā minēto judikatūru, nav norādījis, kādas konkrēti judikatūras atziņas tiesai bija jāņem vērā, piemērojot tiesību normas izskatāmajā lietā konstatētajiem apstākļiem.

[17] Ievērojot Civilprocesa likuma 192.panta un 426.panta otrās daļas noteikumus, apelācijas instances tiesai nav pamata, vērtējot prasības pamatotību, vērtēt prasītāja apelācijas sūdzībā papildus norādītos apstākļus, kas apelatora ieskatā dod pamatu apmierināt prasību.

[18] Ievērojot norādīto, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prasītāja Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK apelācijas sūdzība un prasība nav pamatotas, prasība ir noraidāma, kā to pareizi atzinusi Zemgales rajona tiesa 2019.gada 28.marta spriedumā.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot izklāstīto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434.pantu Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a:

Projektēšanas biroja /Nosaukums A/ IK prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums B/ par 2016.gada 13.maija cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu noraidīt pilnīgi.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	(paraksts)	S.Maršāne
Tiesnese	(paraksts)	I.Belicka
Tiesnese	(paraksts)	I.Skudra